

Ten eerste

INTERVIEW EMI STIKKELMAN EN MAARTJE MEUWISSEN BLIKEN DOCHTERS VAN DEZELFDE SPERMADONOR

'Onze handen: bijna identiek'

Na een interview met Emi Stikkelman in *de Volkskrant* over de zoektocht naar haar biologische vader, werd Maartje Meuwissen gebeld door haar moeder. 'Ze riep: dat zou zomaar eens familie kunnen zijn.' De moeder had gelijk. Ze zijn halfzussen.

Van onze verslaggeefster
Maud Effting

AMSTERDAM Afgelopen vrijdag hoorden ze voor het eerst dat ze zusjes waren: Emi Stikkelman (26) en Maartje Meuwissen (25). Beiden blijken dochters van dezelfde spermadonor die ooit zijn zaad gaf aan een Leidse kliniek. Het is de eerste hereniging sinds de oprichting van een dna-databank voor donoren en kinderen die via de spermabank zijn verwekt.

Tot voor kort bestond er eigenlijk geen hoop voor donorkinderen om hun biologische vader of halfzussen of -broers op te sporen. Spermabanken werkten tot 2004 anoniem. Slechts een handvol zoektochten is ooit gelukt, omdat kinderen alleen summiere informatie over hun verwekker kregen.

Maar in december richtte de stichting Fiom, die zich inzet voor donorkinderen, een dna-databank op. Zowel spermadonoren als kinderen kunnen zich vrijwillig inschrijven. Fiom werkt samen met RTL-programma *Wie is mijn vader?* om zo veel mogelijk dna-matches te vinden. Bij RTL meldden zich al 350 mensen aan, onder wie 65 vaders.

In *de Volkskrant* van 13 december verschenen ook interviews met donoren en kinderen. 'Mijn moeder belde', zegt Maartje Meuwissen. 'Ze had het interview met een meisje gelezen en ze riep: dat zou zomaar eens familie kunnen zijn. Ze leek op me, en onze verhalen kwamen sterk overeen. Zo hebben we beiden een eigen bedrijf in coaching.'

Meuwissen stuurt Stikkelman dezelfde dag een mailtje via LinkedIn. Een week later zitten ze in een café. 'Ik herkende niet meteen iets, maar op een gegeven moment deed ze haar haar los en lachte ze - het was alsof ik naar mezelf stond te grinzelen in de spiegel. We hebben die avond veel naar elkaar gestraald. We hadden zo veel met elkaar gemeen. Tot in de kleinste details.' Stikkelman: 'Toen we onze handen op tafel legden, dacht ik: zo, die zijn bijna identiek.'

Maartje Meuwissen (25, links) en Emi Stikkelman (26) weten sinds vrijdag dat ze beiden dochters zijn van dezelfde spermadonor. Het is de eerste hereniging sinds de oprichting van een dna-databank voor donoren en kinderen die via de spermabank zijn verwekt.

Foto Gabriel Eisenmeier

Maartje zat te trillen en ik had een grijns van oor tot oor

Ze besloten tot een dna-onderzoek. Op vrijdag 7 januari zitten ze klaar voor de uitslag. 'Ik vond het heel moeilijk', zegt Stikkelman. 'De kans op teleurstelling was inens zo dichtbij. Ik ben al lang bezig met zoeken. Ik was er altijd heel nuchter over, maar de laatste tijd durf ik steeds meer toe te geven dat het best wat met me heeft gedaan. Ik ben opgegroeid zonder vader, en mijn moeder heeft het door een psychiatrische achtergrond moeilijk met het leven. Omdat ik juist optimistisch en ondernemend ben, vond ik dat altijd verwarrend. Op wie leek ik nou?'

Dan komt de uitslag: het staat onstortveilig vast dat ze halfzussen zijn. 'Maartje zat te trillen en ik had een grijns van oor tot oor', zegt Stikkelman. 'Ik heb alleen maar gegild', zegt Meuwissen. 'Daarna belde ik mijn moeder. Die riep: dat wist ik al.' Het klinkt tussen hen. 'Het voelt zo vanzelfsprekend', zegt Meuwissen. 'Eerder was het voor mij nooit een kwestie. Ik kom uit een gelukkig gezin en ik miste eigenlijk niets. Maar nu word ik toch wel nieuwsgierig naar mijn biologische vader. Het was altijd wel veilig om dat niet te weten. Maar het idee dat het een enge me-

neer is, daar ben ik nu wel van af. Ik ben ervan overtuigd dat we meer zussen gaan zien. Ik hoop dat meer mensen zich aanmelden.' Het is bijna te mooi om waar te zijn, zegt Stikkelman. 'Ik heb veel vrienden, maar familie is onvoorspelbaar. Dat heb ik nooit echt gewaardijkt. Dat heb ik nooit echt gemerkt. Maar dit is er, en het gaat niet meer weg. Ik had niet durven dromen dat het zo zou voelen.' Inmiddels is er ook contact met een donordie misschien wel hun vader is. 'Ik wilde eerst wachten tot de dna-bank ons zou matchen, maar misschien verander ik nu wel van gedachten.'

Van onze verslaggeever
Robin Gerrits

AMSTERDAM Of Stenden hogeschool in Leeuwarden publiek geld ten onrechte heeft ingezet voor buitenlandse studenten, is nog niet zo makkelijk te bepalen. De onderwijsinspectie onderzoekt het mogelijke misbruik, zoals de *Volkskrant* zaterdag meldde.

De overheid zendt tegenstrijdige signalen uit, vindt Frans Leijne, nu PvdA-senator maar tussen 1998 en 2004 voorzitter van de HBO-raad. Men is daar zeer dubbel in. De hogescholen krijgen geld per ingeschreven student', zegt Leijne. 'Stel dat je

door slim beheer geld overhoudt, mag je daarvan dan ook investeringen doen, bijvoorbeeld in het buitenland? De wet zegt daar niets over.'

Hogescholen en universiteiten worden ook al jaren aangemoedigd over de grens te kijken. Zij moeten ondernemender zijn, meer studenten hierheen halen en activiteiten elders ontplooiën.

Overigens wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen studenten uit landen in de EU en daarbuiten. Voor studenten van binnen de Europese Unie krijgen de scholen, net als voor Nederlandse studenten, overheidsgeld. De vestigingen van Stenden hogeschool die nu door de inspectie

worden onderzocht, staan in Zuid-Afrika, Indonesië, Qatar en Thailand. Studenten uit die landen zouden niet met Nederlandse belastinggeld mogen worden geschoold.

Hogescholen krijgen een per instelling vastgestelde basissom geld, en verder een bedrag per ingeschreven student, en een bedrag per afgegeven diploma. Die laatste twee, bedoeld als een soort prestatiebeloning, kunnen ook een stimulans zijn cijfers kunstmatig op te poetsen. Dat gebeurde eerder bij Hogeschool In-holland met diploma's, zoals vorig jaar bleek, en bij de fraude in het hbo in de eerste jaren na 2000 met buitenlandse studenten die wel stonden

ingeschreven maar niet of nauwelijks onderwijs volgden.

Algerien van sommen geld die ontweert of niet naar buitenlandse vestigingen gaan, stijgt uit de afaire van Stenden een steer op van bestuurders die toch wel een heel grote broek aantrokken. Bij hogeschool In-holland overheerste die geur ook.

Leijne heeft niet het idee dat hier sprake is van een systeemfout van het hbo. 'Wel kun je zeggen dat in de afgelopen vijftien, twintig jaar al die hogescholen hun bestuur drastisch hebben veranderd. Het waren vaak eenvoudige stichtingsbestuurs, nu zijn er overal colleges van bestuur gekomen met raden van toezicht.'

Onderwijsinspectie onderzoekt verspilling door Stenden hogeschool

Bestuurders brengen andere cultuur in hbo

Die professionelere besturen trokken veel mensen uit het bedrijfsleven aan. Leijne: 'Zo'n man wordt bestuurder van een instelling die 200 miljoen omzet en denkt voor de bedragen die hier als salaris worden verstrekt, krijg je in het bedrijfsleven nog geen jongste bediende.'

Ook Fons van Wieringen, tot 1 januari voorzitter van de Onderwijsraad, ziet dat hier en daar een andere cultuur de scholen is binnengekomen. In een advies van de Onderwijsraad pleitte hij al eens voor een scheiderende type bestuurders. 'Zelfs bij het basisonderwijs hebben we bestuurders gezien die zich college van bestuur zijn gaan noemen.'